

Słowacja to dla mnie góry. Kilka razy w roku marszeruję szlakami, ale nigdy nie przyszło mi do głowy, żeby wypuszczać się na południowy wschód, na lekko pofalowane i **usiane wulkanicznymi kopcami pogranicze z Węgrami i Ukrainą**. To był błąd! W Koszycach od wieków krzyżowały się ważne szlaki handlowe, przez co stały się one miejscem przenikania różnych wpływów i światów. **Wielokulturowość i otwartość** stanowią dzisiaj o wyjątkowości regionu. Znajdziemy ją wszędzie – na talerzu wołowiny z pierogami, w architekturze wsi i miast, rozmowach z mieszkańcami, w muzyce i języku. A przede wszystkim w winie. Jest ono w tych stronach nie tylko napojem – to cała kultura, sposób bycia i stan umysłu. Tu powstają przecież **najlepsze słowackie tokaje**. Tak, słowackie, nie węgierskie! Na pięknych tufowych wzgórzach, które doskonale nadają się na rowerowe i piesze wycieczki.

Koszyce i Tokaj

WINEM PŁYNĄCE

Tu Zachód wędruje ramię w ramię ze Wschodem.

Wśród łagodnych wzgórz i miasteczek pamiętających czasy cesarza Franciszka Józefa kosztujemy win, których smak jest kwintesencją środkowej Europy

TEKST I ZDJĘCIA PIOTR MOJŻYSZEK

KASCHAUER

Kaschauer to mieszkaniak Koszyc, a także nazwa wina, które swym smakiem oddaje ducha miasta. Stolica regionu i drugi co do wielkości ośrodek Słowacji zaskakuje aromatem i onieśmiela słodyczą. Koszyce, choć niemałe, pełne są zieleni i urzekają kameralną atmosferą. **Ulica Hlavná to najdłuższy deptak kraju**. Spacerując nią, można podziwiać odrestaurowane zabytki, na czele z **katedrą św. Elżbiety** (na dole po lewej), największą gotycką świątynią Słowacji. W bocznych uliczkach znajdziemy kawiarnie, warsztaty rzemieślnicze, galerie, targowiska i winoteki. To w nich najlepiej szukać **Kaschauera, wina „do picia i do kochania”**. Po każdym tyku chce się zostać dłużej. www.visitkosice.org

MNIAMKA NA KAŻDYM ROGU

Mniamka to po słowacku pychotka. Jest ich w Koszycach masa. W kultowym lokalu **Dva Dve** wyruszyć w winiarską podróż po Słowacji. Skosztujecie trunków samorodnych, naturalnych czy z amfory – wystarczy zapytać o Martina Jakuba i poprosić o degustację (www.dvadve.sk).

Założony w 1524 r. **Pivovar Hostinec** serwuje regionalną kuchnię i warzy 13 rodzajów doskonałego piwa (www.pivovarhostinec.sk). **Zore** jest pierwszą autorską restauracją w Koszycach. Specjalizuje się w oryginalnych daniach inspirowanych kuchnią domową (www.restauraciazore.sk). W **Bistro Tabačka** smaczne jedzenie, słowackie piwa rzemieślnicze i wina naturalne są dodatkiem do stawy duchowej – filmu, spektakli i muzyki (www.tabacka.sk).

ŚWIĘTO OTWARTYCH PIWNIC

Tutaj nikt nie wypłuka wina. Wszyscy wędrują z zawieszonymi na szyi kieliszkami, mlaskają, wachają i siorbią. Przed piwniczkami ustawiają się międzynarodowe kolejki. Do środka może wejść naraz tylko kilka osób, by nie naruszyć mikroklimatu. Sprzyja to zawieraniu znajomości – ludzie dyskutują wesoło, jakby znali się od lat, zachwalając swoje ulubione wina. W końcu i my schodzimy długim korytarzem, robi się chłodno. Gospodarz nalewa i zaczyna opowiadać. O tradycji, szczepach, słońcu, rocznikach. **Winne festiwale** to tradycja Tokaju. Organizowane są przez cały rok, ale najlepszy czas na degustację przypada jesienią: 07.09 odbywa się **Koszycki Festiwal Wina** (www.visitkosice.org), 23.09 – najważniejsza impreza regionu, **Tokajskie Dni Otwartych Piwnic** (www.tokajregnum.sk), a 30.09 – **Tokajskie Winobranie** (www.cerhov.sk).

TOKAJ JEST JEDEN

Nie trzeba przekraczać granicy, by znaleźć się w Tokaju. **Słowacki Tokaj**, zapomniany region winny, żyje w swoim rytmie. Powstają tu jedne z najlepszych trunków w kraju. Do ich wyrobu potrzebnych jest kilka lat, beczka o pojemności 136 l, wino samorodne, putnia – drewniane wiaderko, rodzynki, pleśń, korek z dziurkami. I piwnice – XIII-wieczne w **winiicy Macik** w Malej Trńie albo tokajskie podziemia u Ostrožoviča. Komu za dużo będzie słodczy, niech spróbuje nowatorskich **win z amfor u Vdovjaka**. www.tokajregion.sk

SPACEREM, BIEGIEM, NA ROWERZE

Okolice Koszyc to czyste powietrze, łagodne wzgórza i wspaniała przyroda. W regionie wytyczono **58 tras rowerowych** o łącznej długości ponad 1300 km. Ciekawe szlaki piesze znajdują się w masywie **Wyhorlatu**, znanym z największego na Słowacji jeziora pochodzenia wulkanicznego. **Morskie Oko** leży u stóp Snińskiego Kamienia, z którego rozciąga się widok na okolicę. Z kolei dla pięknej panoramy **zalewu Ružin** (powyżej) warto wspiąć się na Sivec. Gratką dla biegaczy będzie najstarszy w Europie **Międzynarodowy Maraton Pokoju** w Koszycach (1.10). www.kosicemarathon.com

PIOTR MOJZYCZAK

NA ZDROWIE

Mały Horeš wygląda jak baśniowa kraina krasnoludów. Spomędzy akacji na zboczach wulkanu wystają kamienne kopczyki. Za drewnianymi drzwiczkami zaczynają się niskie, wąskie korytarze. – Jest ich ponad 80, wiodą do **347 piwnic** – opowiada Pavol Géresi i częstuje nas Géresi Béles, zapiekającym ciastem faszero-

wanym serem lub kiszoną kapustą. Gwoździem programu będzie jednak wino. – Nie filtrujemy, nie używamy siarczanów. Żeby wino było zdrowe! – tłumaczy Pavol i zdradza plan degustacji: – Na początek **52-procentowa winowica**. Potem schodzimy do piwnicy i degustujemy dziewięć win białych. Przerwa na gulasz i w kolejnej piwnicy czekają wina czerwone – kończy. Takie, których nie ma w sąsiednim Tokaju.

INFORMACJE PRAKTYCZNE

Dojazd

LOT oferuje **bezpośrednie połączenia z Warszawy do Koszyc**. Bilet w jedną stronę od 250 zł. www.lot.com
Do Koszyc kursują z Czech **pociągi Regiojet**. Najlepiej przesiąść się w Ostrawie lub Czeskim Cieszynie (ok. 4 godz., od 40 zł w jedną stronę). www.regiojet.cz

Noclegi

Bazą do wycieczek po regionie są Koszyce. Niedrogie noclegi znajdziemy w **Smelly Cat** (od 13,5 EUR ze śniadaniem, www.smellycat.sk). Wyższy standard i ceny oferuje położony w samym centrum **hotel Bristol** (www.hotelbristol.sk). Więcej hoteli i pensjonatów: www.visitkosice.org. Świetnym pomysłem może być też **nocleg w winnicy**. Stylowe pokoje, jacuzzi i basen oferuje **Ostrožovič** (od 35 EUR/os., w cenie butelka wina). www.ostrozovic.sk

Degustacje

Koniecznien trzeba wybrać się na degustację do jednej z winnic. Z reguły jest ona połączona ze zwiedzaniem piwnic oraz wykładem

PIOTR MOJZYCZAK

o regionie i produkcji wina. Za taką wizytę zapłacimy ok. 10 EUR. www.tokajskepivnice.sk
Winnica Macik oferuje pakiet obejmujący nocleg, wyżywienie i degustację 14 win (ok. 100 EUR/2 os., wymagana wcześniejsza rezerwacja). www.tokajmacik.sk

WARTO wiedzieć!

Nad wodą

Słowacy nazywają **Zemplínską Širavę „słowackim morzem”**. Zbiornik, pięknie położony u podnóża pasma górskiego Wyhorlat, jest doskonałą bazą do wycieczek po okolicy. To jeden z najcieplejszych regionów kraju – latem temperatura wody sięga 25 stopni. Długi na 11 km akwen świetnie nadaje się do żeglowania i uprawiania sportów wodnych. **Kajakarze** mogą spłynąć Laborcem lub dziką Latoricą, meandrującą przez obszary chronione. www.kosiceregion.com